Voorzitter,
De begroting is voor de gemeenteraad meestal het belangrijkste moment van het jaar.
En we zien dat het College er alles aan heeft gedaan om de begroting op orde te brengen,
door te zoeken, schrapen, schuiven en keuzes te maken.
Alles om ervoor te zorgen dat we niet in het ravijn 2026 vallen.

Voorzitter,
Dat hebben we ook hier in de raad met elkaar geprobeerd.
De hele gemeenteraad heeft op 29 februari ingestemd met onze motie Raden in Verzet
en daarmee alle steun gegeven aan het verzet van volksvertegenwoordigers.
Raden in Verzet heeft al veel gedaan en doet er ook nog steeds alles aan om gemeenten te behoeden voor een rampzalige val in het ravijn.

Het is eigenlijk wel bijzonder te noemen, dat ondanks de inzet van de VNG, de M50 en Raden in Verzet, dit geen extra steun voor gemeenten heeft opgeleverd.
Maar wat nog erger is, is dat er tijdens het begrotingsdebat van Binnenlandse Zaken
een maand geleden, het maar heel eventjes over de gemeentefinanciën ging
en de rest van het debat is gestolen door de PVV, omdat die het veel belangrijker vonden om Burgemeester Halsema* te laten ontslaan,
dan het over de zorgelijke financiële positie van gemeenten te hebben.

(**vanwege haar aanpak van een pro-Palestijnse betoging dat samenviel met de herdenking van de aanval van Hamas op Israël.*)

Nu was ik al niet heel positief na de verkiezingen en welk kabinet daaruit is ontstaan,
maar u kan wel raden hoeveel vertrouwen ik op dit moment nog heb in ons landelijk bestuur.

Want al is het in 2025 al moeilijk om ieders bestaanszekerheid overeind te houden,
dat zal vanaf 2026 moeilijk blijven of zelfs nog uitdagender worden.
Dit kan alleen veranderen wanneer de Tweede Kamer besluit de bezuinigingen terug te draaien.

Maar vooralsnog is er geen licht aan de horizon.

Maar goed, we zijn nu bij elkaar voor de begroting dus laat ik het daarover gaan hebben.

Voorzitter,
De begroting is sluitend alhoewel deze ook pijn doet.
Waar we vorig jaar nog met angst en beven richting het ravijnjaar keken,
lijkt die vrees door realistisch en behoedzaam om te gaan met het beschikbare geld
enigszins te zijn afgenomen.
Het perspectief van Gorinchem ziet er beter uit dan vorig jaar.*
De begroting heeft een voorzichtig positief resultaat en is in evenwicht.
(*vorige begroting stonden er bij 2026 en 27 nog minnen*)

Wat het coalitieakkoord en het collegeprogramma betreft, zitten we op schema.
Dan denk ik aan de turbines die door goede stuurmanskunsten niet meer op Avelingen lijken te komen.
Denk ik aan woonzekerheid, zoals het invoeren van het opkoopverbod en bewoningsplicht.
De inkomensgrens in de minimaregeling is vastgesteld op 130%.
Is de schuldenpositie voor de lange termijn verbeterd.
En hebben we vanmiddag eindelijk een besluit genomen in het eindeloze dossier voor een groot podium in Gorinchem.

We zien dat er op een creatieve manier wordt gewerkt.
Er wordt goed gezocht naar mogelijkheden, nieuwe openingen en nieuw geld.
Zo is een bijdrage voor woningbouwimpuls van 9 miljoen binnen gehaald
en wordt er samengewerkt met de steden Goes en Culemborg om een passende vergoeding te krijgen voor het huisvesten van middelbare scholen in steden met een centrumfunctie.

Waar er een periode terug nog vooral visies en vergezichten werden gemaakt
- en dat is geen verwijt want richtingen zijn absoluut essentieel -
merken we dat er nu een College is dat vooral gericht is op uitvoeren en afmaken.

Kort gezegd, de zaken zijn best goed geregeld en is er een stabiele basis naar de toekomst.
Ondanks zware tegenvallers als de beschoeiingen, het zwembad en het wegonderhoud.

Hier mogen we best trots op zijn.

Voorzitter,
Ik weet dat we bij SP tijdens de PPN chagrijnig waren over het geld dat wordt weggehaald uit het sociale domein en dat de VVD op haar beurt bezorgd was over de stijging van de OZB-belasting.
Er is gesproken over het niet-indexeren van subsidies.
En geen van de fracties was te spreken over de stijgende woonlasten.

Maar het is een feit, zoals ik eerder heb aangegeven,
dat het kabinet nog steeds onzekerheid veroorzaakt en dat er eigenlijk weinig te kiezen is.
Kunnen we als raadsleden nog wel plannen maken die geld kosten?
Kunnen we als raadsleden dan wel plannen maken die geen geld kosten?
Wat kunnen we als raadsleden nog doen bij tegenvallers?
Kortweg, is Gorinchem voldoende weerbaar en wendbaar?

Daarnaast willen bewoners en ondernemers wel iets terugkrijgen voor de hogere lasten.
Een toekomstbestendige en duurzame stad,
waar we moeten waken dat er geen tweedeling ontstaat in de klimaatmaatregelen. In tijd en geld.
Een rechtvaardige stad waar samenleven en omzien naar elkaar zwaar weegt.
Een leefbare stad, waar het goed toeven is, met leven en energie.
Wel eens vaker de bruisfactor genoemd
Een gezonde stad, met mogelijkheden om te bewegen, om te spelen en sporten bij verenigingen en in de openbare ruimte.
Een eerlijke stad, met gelijke kansen.
Een veilige stad, op straat en in huis.

We zien het allemaal terugkomen in zowel de begroting en programma's.
We gaan in 2025 nog het Integraal veiligheidsplan krijgen,
We gaan verder met de raadsagenda betreffende starterswoningen.
Er komt een museumvisie,
het Pedagogisch Educatief Ecosysteem.
En wordt er geinvesteerd in een uitbreiding - een zogenaamd Unilocatie -
op schoollocatie Retranchement

Daarnaast kijken we uit naar de Stadpas.

En natuurlijk zouden we soms best wel wat meer willen, hebben we wensen.
Hoewel de prijzen niet meer zo hoog zijn als na Corona, blijven de kosten voor essentiële zaken zoals huur, zorg, boodschappen en de energierekening nog steeds aan de hoge kant.
Werkt het nieuwe afvalsysteem niet optimaal.
En maken mensen zich zorgen over de verkeersveiligheid rondom de scholen, Arkelsedijk en laatst nog de Concordiaweg. Het jeugdjournaal is er zelfs mee gehaald dankzij initiatiefnemers.

Voor het afvalbeleid en verkeersveiligheid hebben wij nieuwe ideeën, alleen helaas nog te prematuur om ze vandaag al ter tafel te brengen. We gaan deze ideeën verder uitwerken.
We hopen dat deze ideeen realistisch en haalbaar zijn en komen er later in andere vergaderingen op terug.
Maar om alvast een tipje van de sluier op te lichten en de wethouder geen schrik aan te jagen. Het gaat om een kleine aanpassing in het afvalbeleid die uitgaat van belonen in plaats van betalen.

Verder staat SP niet te juichen, maar zijn we wel tevreden met de oplossing die het college heeft aangedragen op het sociaal domein.
Tevreden dat er ruimte is gevonden door efficiënter met ICT en huisvesting om te gaan en door effectiever te opereren.
En dat het niet ten koste gaat van mensen door het drastisch afschalen van zorg en ondersteuning, maar dat we mensen kunnen blijven helpen.

Voorzitter,
Het is niet altijd zomer. Het is herfstachtig en bewolkt maar we hopen de storm te ontlopen.
Natuurlijk wij hadden liever een positievere begroting voor onze ogen willen hebben, waarin we meer mensen kunnen ondersteunen die het nodig hebben. Verenigingen en instellingen, meer zekerheid kunnen bieden.
Maar wij zijn tevreden met de begroting en positief over de discussies die niet alleen in aanloop van de begroting maar bij de meeste vergaderingen zijn gevoerd en de sfeer waarin dat gebeurt.

Dank u wel